

Nr.3063/C/3686/III-5/2014

CONCLUZII

formulate de Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție
în cauza nr.30/1/2014/HP/P a Înaltei Curți de Casație și Justiție
având următorul obiect :

*Care este calea de atac a revizuirii reglementată în procedura prevăzută
de art.465 din Codul de procedură penală (revizuirea în cazul hotărârilor
Curții Europene a Drepturilor Omului), în condițiile în care cauza
a parcurs trei grade de jurisdicție (prima instanță, apel și recurs),
în ultima instanță soluționându-se recursul procurorului*

În temeiul art.475 din Codul de procedură penală, prin încheierea din
20 noiembrie 2014, pronunțată în dosarul nr.214/59/2008*, Curtea de Apel Timișoara
- Secția Penală a sesizat Înalta Curte de Casație și Justiție solicitând pronunțarea
unei hotărâri prin care să dea o rezolvare de principiu următoarei chestiuni de
drept:

*Cadrul procesual de desfășurare a rejudecării dispuse ca urmare a
admiterii revizuirii fundamentate pe art.465 din Codul de procedură penală, cu
consecința trimiterii spre rejudecare a ultimei căi ordinare de atac, în condițiile în
care, sub imperiul normelor de procedură anterioare, cauza a parcurs trei grade de
jurisdicție (prima instanță, apel și recurs), în ultima instanță soluționându-se
recursul procurorului.*

**1. Situația premisă care a generat problema de drept supusă
dezlegării**

Prin decizia penală nr.124/R din 31 ianuarie 2011 pronunțată în dosarul
nr.214/59/2008, Curtea de Apel Timișoara, în calea extraordinară de atac a

conestației în anulare, a admis recursul declarat de Parchetul de pe lângă Tribunalul Arad împotriva deciziei penale nr.496 din 17 septembrie 2003 a Tribunalului Arad, a casat decizia recurată și sentința penală nr.278 din 10 februarie 2003 a Judecătorei Arad, în parte, în privința inculpatului F.C.D. și rejudecând, după schimbarea încadrării juridice, l-a condamnat pe acesta la o pedeapsă de 15 ani închisoare pentru săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.3 alin.2 raportat la art.10 din Legea nr.143/2000 cu aplicarea art.13 din Codul penal anterior.

Urmare rămânerii definitive a hotărârii de condamnare, F.C.D. a sesizat Curtea Europeană a Drepturilor Omului, care, prin hotărârea pronunțată la data de 9 aprilie 2013, a constatat că statul român a încălcat dreptul reclamantului la un proces echitabil, în condițiile în care acesta a fost condamnat în recurs fără audierea martorilor din dosar, după ce instanțele de fond și apel dispuseseră achitarea sa.

Pe baza acestei hotărâri, condamnatul F.C.D. a formulat o cerere de revizuire fundamentată pe dispozițiile art.465 din Codul de procedură penală, iar prin decizia penală nr.599/A din 2 iulie 2014, Curtea de Apel Timișoara a admis cererea de revizuire, a desființat decizia penală nr.124/R din 31 ianuarie 2011 a aceleiași instanțe și a dispus *rejudecarea recursului care urma să fie recalificat în apel* declarat de Parchetul de pe lângă Tribunalul Arad împotriva deciziei penale nr.496/2003 a Tribunalului Arad.

Față de împrejurarea că prin modificările legislative intrate în vigoare la data de 1 februarie 2014 instituția recursului a fost abrogată, instanța investită cu rejudecarea a supus dezbaterii părților calea de atac ce urmează a fi soluționată și, implicit, cadrul procesual în care se va desfășura rejudecarea.

2. Analiza admisibilității sesizării

Pentru a fi admisibilă, sesizarea fundamentată pe procedura prevăzută de art.475 și următoarele din Codul de procedură penală trebuie să îndeplinească următoarele condiții cumulative :

- să existe o problemă de drept susceptibilă a fi soluționată în mod diferit de instanțe;
- sesizarea să fie formulată de un complet investit cu soluționarea unei cauze în ultimă instanță;
- Înalta Curte de Casație și Justiție să nu fi statuat asupra chestiunii de drept printr-o hotărâre prealabilă, recurs în interesul legii, respectiv aceasta să nu facă obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare;

MINISTERUL PUBLIC
PARCHETUL DE PE LÂNGĂ ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
CABINET PROCUROR GENERAL

- de lămurirea chestiunii de drept să depindă soluționarea pe fond a cauzei în care a fost invocată¹.

Din analiza încheierii de sesizare rezultă îndeplinirea primelor trei condiții mai sus menționate.

Astfel, se observă că aceasta aparține unei instanțe (curte de apel) investită cu soluționarea unei cauze în ultimă instanță. De asemenea, se constată că problema de drept a cărei lămurire se solicită a fost invocată în cursul judecății (din oficiu de către instanța de apel).

Totodată, în chestiunea de drept supusă lămuririi, nu au fost pronunțate anterior de către Înalta Curte de Casație și Justiție hotărâri prealabile sau în recurs în interesul legii, aceasta nefăcând nici obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare.

Referitor la ultima condiție, respectiv cea vizând legătura dintre chestiunea de drept și soluționarea pe fond a cauzei în care a fost invocată, în doctrină s-a statuat că această procedură nu poate fi utilizată pentru lămurirea unei chestiuni de fapt sau a unei chestiuni de drept care nu este determinantă pentru soluționarea cauzei².

În același context se observă că jurisprudența Înaltei Curți de Casație și Justiție, ilustrată prin hotărârile Completului pentru dezlegarea unor probleme de drept în materie penală, relevă o interpretare restrictivă în ceea ce privește incidența acestei instituții juridice în materie procesual penală. Astfel, în sesizările care au avut ca obiect interpretarea și aplicarea unor dispoziții procesual penale, instanța supremă a pronunțat soluții de respingere a acestora ca inadmisibile pe considerentul lipsei legăturii dintre problema de drept invocată și fondul cauzei, arătând că aspectele de ordin procesual reprezintă, de regulă, chestiuni prealabile sau incidentale fondului unei cauze.

În concret, în cuprinsul *deciziei nr.11 din 2 iunie 2014*, Completul pentru dezlegarea unor probleme de drept în materie penală a statuat că această condiție poate fi considerată îndeplinită dacă interpretarea dată de instanța supremă chestiunii de drept invocate are consecințe juridice asupra modului de rezolvare a fondului cauzei. Astfel, între problema de drept a cărei lămurire se solicită și soluția dată asupra acțiunii penale și/sau civile de către instanța pe rolul căreia se află cauza în ultimul grad de jurisdicție trebuie să existe o relație de dependență, în sensul ca

¹ Noul Cod de procedură penală, coordonator Petre Buneci, Editura C.H.Beck, București 2014, pag.569-570

² Noul Cod de procedură penală, Corina Voicu ș.a., Editura Hamangiu, 2014, pag.561

decizia Înaltei Curți de Casație și Justiție pronunțată în procedura prevăzută de art.476 și 477 din Codul de procedură penală să fie de natură a produce un efect concret asupra conținutului hotărârii din procesul principal, cerința pertinentei fiind expresia utilității pe care rezolvarea de principiu a chestiunii de drept invocate o are în cadrul soluționării pe fond a litigiului.

Prin sintagma „soluționarea pe fond a cauzei” folosită de legiuitor în cuprinsul art.475 din Codul de procedură penală pentru a desemna legătura obiectivă dintre chestiunea de drept supusă interpretării și procesul penal în curs, trebuie să se înțeleagă dezlegarea raportului juridic penal născut ca urmare a încălcării relațiilor sociale protegute de norma de incriminare și nu rezolvarea unei cereri incidentale invocate pe parcursul judecării cauzei în ultimă instanță.

S-a arătat că asigurarea unei practici judiciare unitare în cazul problemelor de drept de care nu depinde soluționarea pe fond a litigiilor penale se va realiza numai pe calea recursului în interesul legii³.

În același context, în cuprinsul *deciziei nr.17 din 1 septembrie 2014*, Înalta Curte a arătat că excepția de necompetență și stabilirea organului judiciar competent să dispună asupra modificării conținutului măsurii preventive a controlului judiciar, luată față de un inculpat, în cursul urmăririi penale, exced fondului cauzei, constituind un incident procesual prin care se desemnează care din cele două organe judiciare (respectiv procurorul sau judecătorul de drepturi și libertăți) va trebui să judece, potrivit dispozițiilor legale⁴.

O altă decizie elocventă în materie este cea cu *nr.24 din 6 octombrie 2014* a Completului pentru dezlegarea unor probleme de drept în materie penală având ca obiect o problemă de drept ce se circumscria tot sferei normelor procesual penale referitoare la măsurile preventive, respectiv admisibilitatea căii de atac a contestației, formulată în temeiul art.204 din Codul de procedură penală împotriva încheierii prin care judecătorul de drepturi și libertăți se pronunță asupra plângerii, conform art.213 din același cod, împotriva ordonanței procurorului prin care s-a dispus măsura controlului judiciar.

Instanța supremă a arătat că este de domeniul evidenței faptul că lămurirea acestei chestiuni nu ar putea influența decizia ce va fi luată pe fondul cauzei, în condițiile în care instanța care a formulat sesizarea este chemată să se pronunțe asupra unei cereri privind revocarea măsurii controlului judiciar, măsură

³ publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.503 din data de 7 iulie 2014

⁴ publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.691 din data de 22 septembrie 2014

MINISTERUL PUBLIC
PARCHETUL DE PE LÂNGĂ ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
CABINET PROCUROR GENERAL

dispusă de procuror în faza procesuală a urmăririi penale, aceasta fiind o chestiune incidentală, de care nu depinde lămurirea cauzei pe fond⁵.

O altă decizie care ilustrează jurisprudența Înaltei Curți de Casație și Justiție în materie este cea cu *nr.22 din 6 octombrie 2014*.

Problema de drept examinată a vizat admisibilitatea unei noi cereri privind aplicarea legii penale mai favorabile întemeiată pe dispozițiile art.6 alin.1 din Codul penal, formulată de același condamnat, după ce o cerere cu același obiect a fost respinsă definitiv, înainte de pronunțarea deciziei nr.1 din data de 14 aprilie 2014 a Înaltei Curți de Casație și Justiție (prin care s-a dat dezlegare de principiu problemei de drept vizând mecanismul de aplicare a legii penale mai favorabile în cazul faptelor definitiv judecate pentru ipoteza unui concurs de infracțiuni).

Astfel, în raport de cele statuate prin art.599 alin.5 din Codul de procedură penală, instanța a solicitat să se lămurească dacă hotărârile pronunțate de Completul competent pentru dezlegarea unor chestiuni de drept reprezintă un temei, un motiv sau o apărare nouă, de natură să confere caracter admisibil noii cereri de aplicare a legii penale mai favorabile bazate pe dispozițiile art.6 alin.1 din Codul penal.

Înalta Curte a conchis că întrebarea prealabilă cu care a fost sesizată nu este specifică dispozițiilor legale ce reglementează fondul cauzei aflate pe rolul instanței care a formulat sesizarea, ci se circumscrie problematicii prevederilor legale care guvernează momentul procesual prealabil, al verificării admisibilității unei noi cereri de contestație la executare, formulată de persoana condamnată. Condițiile de admisibilitate a contestației la executare au natura unor cerințe de procedibilitate, a căror îndeplinire determină pășirea la soluționarea pe fond a cauzei. Astfel, satisfacerea acestor condiții permite rezolvarea pe fond a pricinii, însă excede procesului de lămurire a vreunei chestiuni de drept de care atârână dezlegarea fondului cauzei. Chestiunea de drept de care depinde soluționarea pe fond a cauzei este acea problemă de drept legată cu necesitate de soluționarea fondului cauzei⁶.

Revenind la prezenta cauză se observă că, dezlegarea problemei de drept cu care a fost sesizată Înalta Curte vizează determinarea cadrului procesual în care se va desfășura rejudecarea unei cauze, ca urmare a admiterii revizuirii fundamentate pe dispozițiile art.465 din Codul de procedură penală. Hotărârea

⁵ publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.823 din data de 11 noiembrie 2014

⁶ publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.817 din data de 10 noiembrie 2014

MINISTERUL PUBLIC
PARCHETUL DE PE LÂNGĂ ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
CABINET PROCUROR GENERAL

desființată de instanța de revizuire a fost cea pronunțată în recurs, cauza fiind trimisă spre rejudecare instanței care a soluționat această cale ordinară de atac.

În concret, s-a pus problema dacă, în raport de modificările legislative de ordin procesual ce au intrat în vigoare la data de 1 februarie 2014, rejudecarea unei cauze de tipul celei de mai sus se va desfășura potrivit dispozițiilor privind recursul din vechea reglementare, deși această instituție juridică a fost abrogată, ori pe baza procedurii în vigoare în prezent privind apelul.

Determinarea cadrului procesual în care se desfășoară judecarea unei cauze, indiferent de stadiul acesteia sau de motivele care au determinat rejudecarea, are loc într-un moment procesual prealabil judecății propriu-zise, constituind o chestiune incidentală rezolvării fondului.

Din această perspectivă, constat că nu este îndeplinită condiția privind relevanța chestiunii supuse analizei instanței supreme în lămurirea fondului cauzei în care a fost invocată, motiv pentru care consider sesizarea inadmisibilă.

Pe de altă parte, admisibilitatea sesizării trebuie examinată și prin prisma celor statuate de instanța care a soluționat revizuirea formulată de condamnat.

Astfel, se observă că prin decizia penală nr.599/A din 2 iulie 2014, Curtea de Apel Timișoara a admis cererea de revizuire, dispunând desființarea hotărârii pronunțate în recurs și rejudecarea cauzei în vederea administrării de probe, ocazie cu care a determinat calea de atac ce se va rejudeca și implicit cadrul legal de desfășurare a judecății.

Deși a desființat decizia pronunțată în calea de atac a recursului, în cuprinsul dispozitivului hotărârii mai sus menționate instanța a stabilit **rejudecarea recursului care urmează a fi recalificat ca apel.**

Hotărârea prin care se dispune trimiterea spre rejudecare, ca urmare a admiterii unei căi ordinare sau extraordinare de atac, impune instanței de rejudecare să se conformeze dispozițiilor date în cuprinsul ei și să respecte indicațiile pe care le conține.

În speță, indicațiile obligatorii se referă la chestiuni de drept, respectiv la procedura pe baza căreia va avea loc rejudecarea.

Prin urmare, instanța care primește cauza nu mai poate supune analizei chestiunile lămurite prin hotărârea prin care s-a dispus rejudecarea, rezumându-se să respecte dispozițiile/indicațiile instanței ierarhic superioare date în acest sens.

MINISTERUL PUBLIC
PARCHETUL DE PE LÂNGĂ ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
CABINET PROCUROR GENERAL

Singura derogare prevăzută de lege de la caracterul obligatoriu al dispozițiilor deciziei de rejudecare este cea determinată de modificarea situației de fapt avută în vedere la soluționarea revizuirii.

Întrucât de la data pronunțării hotărârii prin care s-a admis revizuirea nu au intervenit elemente noi care să schimbe situația cauzei, calificarea dată de instanța care a dispus rejudecarea este obligatorie și nu poate fi supusă examinării Înaltei Curți de Casație și Justiție, în procedura prevăzută de art.475 din Codul de procedură penală.

Pentru aceste motive,
În temeiul art.475-477 din Codul de procedură penală,

VĂ SOLICITĂM

Respingerea, ca inadmisibilă, a sesizării formulate de Curtea de Apel Timișoara – Secția penală în dosarul nr.214/59/2008*, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile în sensul de a se stabili : „Care este calea de atac a revizuirii reglementată în procedura prevăzută de art.465 din Codul de procedură penală (revizuirea în cazul hotărârilor Curții Europene a Drepturilor Omului), în condițiile în care cauza a parcurs trei grade de jurisdicție (prima instanță, apel și recurs), în ultima instanță soluționându-se recursul procurorului”.

**PROCUROR GENERAL,
Tiberiu-Mihail NIȚU**